

nýtslu av tí peningi, sum í landinum er, og sum vit kunnu fáa til landið frá státi og aðrastaðni frá, skulu vit loysa út teir möguleikar og tær kreftir og tøy virði, sum í okkara landi finnast.

Landið má elektrificiserast, og vit megu fáa til vega:

veidið, farma- og samferðsluför og flogför, búnaðaramboð, seta á stovn iðnaðarvirki, minudriftir (kola- og leirnam o. a.) o. s. fr.

Ög í allari hesari framtaksstremban megu vit ikki gloyma at vit — um vit ikki orka einsamallir so í samvirkan við Danir — veita gomlum, sjúkum og treingjandi ikki verri for-sorg enn aðrar tjóðir, har ið hin socialistiska hugsjónin hevur vunnið fóraraskapin.

Ög vit megu leggja allar árar umboð fyrri at veita okkara ungdomi hina bestu uppaling og hin besta skúla. Hetta og alt tað, ið her er nortið við av upp-gávum, kunnu vit best loysa við at verja

bú- og arbeiðs- og lærdoms-rættin, vit hava saman við Dönum og við

at innføra eina socialist-iska ko-operatíva samfelags-skipan nú heinanvegin.

I Havn, 25/9—1946.

P. M. Dam.

Vegna svikjarastøðu sína

av veljarum sínum og demokratisins grundsetningum sendi lögtingsins javnaðarflokkur Jákup í Jákupsstovu hetta bræv aftaná flokksleiðslusamtýkt:

Harra

Jákup í Jákupsstovu, lögtingsmaður, p. t. Tórshavn.

Örsakað av tí skrivi, ið tú hevur lagt fram á tingborð saman við teim 11 fólkaflokksmonnum, har ið kravt verður eitt statskubb ímóti lóg og rætti og øllum demokratiskum reglum, hevur javnaðarflokksleiðslan á flokksleiðslufundi tann 21. september 1946 einmælt samtýkt hesa resolúsjón:

(1. og 2. stykki standa í oddagreiningi)

Fundurin ásannar, at Jákup í Jákupsstovu við at hava verið við til at leggja fram: At tingið uppá ein minniluta við eina fólkakvøðu skal ásanna, at loysing er hend og skal proklamera ein føroyskan stát, hevur brotið við tøy demokratisku princippi, sum flokkurin byggir á — og verið við til at krevja eitt statskubb — og ásannar, at hann, um hann uttan samtýkt frá — og nærri samráðing við ta donsku ríkisstjórnina, á tingi greiðir atkvøðu fyrri eini tilikari ásannan og proklamasjón, hevur gjørt grundlógarbrot, ið flokkurin ikki kann

hefta fyrri, og hvarfyri flokkurin má skjóta frá sær alt andsvar.

Fundurin áleggur hinum fimm javnaðartingmonnum at siga Jákup í Jákupsstovu, at um hann ikki aftrar seg við at greiða atkvøðu fyrri nevnda statskubbi, má hann verða excluderaður, og verður hann biðin um at lata lögtings-sessin frá sær til forðeil fyrri næsta mann.

Á fundi vóru:

Jóen P. Davidsen, J. Fr. Øregaard, J. M. Mouritzen, J. P. Henriksen, Hans Dalgaard, Morten Mørk, Kristoffer Jacobsen, Magnus Tørsheim, Hans B. Arge, Johan Johansen, Jacob E. Jacobsen, Hans Jacobsen, Einar Waag, Johs. Weihe, Johan Lava, Samal P. Hansen, Poul J. Joensen, Chr. Thomsen, Samuel Joensen, Poul M. Anthoniussen, William Smith, N. P. Joensen, Jógvan Joensen, Gordon Midjord, Marius Olsen, Johs. Lydersen, Gunnar Lydersen, Karbeck Mouritzen, P. M. Dam, Jona Henriksen.

Vit leggja aftrat hesum:

Tú varð til seinasta lögtingsval valdur uppá Føroya javnaðarflokks stevnskra, ið var ímóti loysing, og teir veljarar, ið hava valt teg, hava tí krav á tær, at tú heldur stevnskránni, so leingi sum tú situr á teirra atkvøðum. Um tú nýtir tað mandat, ið hesir veljarar hava givið tær, til ímóti teirra vilja á ódemokratiskan hátt at avgera, at loysing skal verða, hevur tú sett teg millum flokks- og stevnsvikjarar av ringasta slag. Hetta brot er so mikið verri, sum tú veit,

at tú í bóklínginum Føroyar hevur sagt fólk, at tin áskoðan er, at ein stjórnarskipanarbroying eigur at hava í minnsta lagi 2/3 av lögtingslimunum og 3/4 av øllum teimum, ið hava rætt at atkvøða, aftanfyrri seg.

at tú tí á fundum og millum manna hevur sagt, at tú heldur tað vera neyðugt, at minnst 70% av fólkinum megu vera fyrri loysing, um loysingin skal hava vónir um at halda og verða fagnað av tjóðini,

at einans 48,7% av teimum, ið hava møtt við valborðið og 32% av øllum, ið hava rætt at atkvøða, vóru fyrri loysing.

At enda skal verða nevnt, at tað er eitt brotsverk av einum javnaðarinnanni at vera við at bera í hvørt hús í Føroyum eina stjórnarskrá við eini grein sum bóklíngsins Føroyar § 63, ið, um hon verður sett í gildi, vil meinskerja ta socialistisku rærluna í Føroyum.

Vit lýsa teg so stutt burtur úr flokki okkara sum svikjara av demokratísins og socialismunar grundprícupum og krevja av tær, at tú leggur títt lögtingsmandat frá tær og letur næsta mann á listan-um koma inn á ting.

Á lögtingi, 22. september 1946.

P. M. Dam, Wm. Smith, Jacob Fr. Øregaard, J. P. Davidsen, Jacob E. Jacobsen.

Vit megu sláa diktaturið og harðræðið til jarðar.

Soleiðis sum Th. Petersen beinleiðis hevur sagt ósannind fyrri fólki til fólkakvøðuna og villeitt tað, má hann, um nakað skil og reinføri skal vera í føroyskum politikk, nú av fólkinum verða settur uttanfyri.

Thorstein Petersen segði fólki undan valinum, at allar atkvøður, annaðhvørt tað var regluliga × fyrri ella ímóti loysing ella nei ella blankir seðlar, taldu við. Hetta segði hann ikki bara munnliga, men aftur og aftur skriftliga.

Ög so, nú tá ið valið er liðugt, og atkvøðurnar skulu viðgerast — hvat ger Th. Petersen?

Akkurat tvørturímóti tí, ið hann segði — og vegleiddi fólk — ið undan valinum.

Nú sigur hann „flott“, at hann vil ikki „diskutera blaðgreinir og „slatur“, ið gongur millum manna.

Nú avger hann „kyniskt“, uttan mun til, hvat ið hann hevur sagt undan valinum, at hvørki nei ella blankar atkvøður skulu telja við ella hava nakran vegleibandandi týðning.

Nú ger hann seg sjálván til ein hin versta politiska villara og ósannindismann — fyrri at finna sær ein feril av grundarlagi fyrri einum minnilutadiktaturi.

Sí nøkur brot úr „Dagblaðnum“:

„Dagbl.“ av 10./9—16: Öggyldugir ella gylldugir seðlar.

..... Vit siggja soleiðis, at úrslitið av atkvøðugreiðsluni einans er vegleibandandi, men hví tá tala um gylldugar og öggyldugar atkvøður. „Nei“stemma-urnar eru öggyldugar á tann hátt, at tær ikki siga „ja“ til „Løsrivelse“, men tær eru full gylldugar sum nei til stjórnaruppskotið, tí hvør seðil, ið fer í kassan, hvará krossur ikki stendur fyrri stjórnaruppskotinum, er við til at fella hetta uppskot. Stórri luttakan verður, minni procenttal fær stjórnaruppskotið av avgivnum stemmum.

Hetta verður sagt fyrri at av-sanna agitasjón sambandsman-na, at Nei-stemmur ongan týðning hava.

So sjálvt um tú ikki vilt loysing, fier so álikavæl á val og legg seðil í kassan við „Nei“.

Tá ið nei-atkvøðurnar eru givnar, tí viðkomandi ikki vil loysing, telja tær sjálvandi ikki bara við til at fella ríkisstjórnaruppskotið, men tær telja líka so nógv við til at fella loysingina.

Eingin, ikki ein einasti skilamaður, ið vil vera ærligur og sannur, kann siga annað.

Thorstein Petersen segði í „Dagbl.“ tann 9./8.46: „Hvat er

rólksins vilji? móta á valdegnum og antin seta kross fyrri loysing ella seta „Nei“ fyrri spurningin I um at seta stjórnaruppskotið í gildi. Eingin eigur at sita heima.“

Tann 23./8.—46 í greinini „Tann politiska stöðutakanin“ sigur hann: Ög hetta kunnu vit gera (fella stjórnaruppskotið. Skrivarin) við at seta kross fyrri loysing — ella seta „Nei“ fyrri stjórnaruppskotið. (Nei fellur eins væl loysing sum stjórnaruppskotið, skrivarin).

Tann 10./8.—46 sigur hann (eisini í Dagblaðnum): „Um nakar ikki í dag vil seta kross fyrri loysing, so eigur hann ikki tí at sita heima, men at fara fram og geva sína atkvøðu á tann hátt, at hann svarar á teir spurningar, ið liggja fyrri.

Öll tøy, ið hava verið við valborðið, verða tald við, og (strik-ið hetta undir! skrivarin) stjórnaruppskotið er felt, um tað ikki — sum A. Samuelsen segði — hevur helvt av øllum, ið hava rætt at stemma í Føroyum — og tað er gravlagt, um tað hevur helvt av øllum stemmum, sum kunnu avgevast í Føroyum móti sær.“

Her kravdi altso Th. Petersen undan valinum, at stjórnaruppskotið skuldi hava helming av øllum teimum.

ið hava rætt at atkvøða, fyrri sær, um ein skuldi kunna rokna tað sum samtýkt av fólkinum.

Men tað sama má væl vera við loysingini, um hon skal kunna takast fyrri samtýkt av fólkinum.

Thorstein Petersen ásannar enná undan valinum, at tað verða loysingaratkvøður, ið ikki meina loysing, men einans eru at taka sum eitt trýst fyrri at fáa eina friari stöðu:

Hann skivar soleiðis í Dagbl. tann 30. august: „Hvat er fólksins vilji? um ein lesur, hvat skrivað er hesum við-vikjandi, so siggja vit, at vit fara at fáa loysingaratkvøður av ymiskum orsökum:

3. Aftur aðrir siga eins og ein av gamla Sjálvstýrinum í Norð-lýsinum, at teir atkvøða fyrri loysing fyrri síðan við samráð-ingar av nýggjum at fáa eina stöðu millum stjórnaruppskotið og loysing.

Sannleikin er tað tryggasta grundarlagið, og at seta kross